

HRVATSKA PANEUROPŠKA UNIJA
FOEDUS PANEUROPÆUM CROATICUM

Glas

BROJ 1 • TRAVANJ 1996. • godina I

PANEUROPE

POZIV NA SURADNJU

Od samog osnutka HRVATSKE PANEUROPŠKE UNIJE osjećala se velika potreba za tiskanjem vlastitog GLASILA, koje bi našim članovima i simpatizerima, budućim članovima i svima onima kojima su bliska temeljna načela Paneuropske unije, sažeta u Deklaraciji proglašenoj na općoj Skupštini u Strasbourgu 1973. godine, dalo što bolji uvid u rad i aktivnost naše Unije. Stoga vjerujemo da će ovaj naš GLAS PANEUROPE naići na dobar prijem kod svih, a mi ćemo se pak truditi da budemo što aktualniji i da čitatelje što bolje informiramo o svim najznačajnijim akcijama i aktivnostima HRVATSKE PANEUROPŠKE UNIJE. Od naše osnivačke skupštine, 21. svibnja 1991. godine razvila se u Hrvatskoj zaista široka aktivnost za što bolje i uspješnije uključivanje u sve plemenite ciljeve i načela koja teže stvaranju Sjedinjenih država Europe na čvrstim postavkama subjektiviteta svakog naroda, što je Paneuropskoj uniji temeljno usmjerenje. Želimo se preko GLASNIKA što više približiti članstvu u Republici Hrvatskoj i okupiti nove članove. U posljednje vrijeme održavamo vrlo zanimljiva predavanja na našoj TRIBINI, a neke izvratke s tih predavanja objavljivat ćemo u idućim brojevima. Čitat ćete tako razne novosti i vijesti iz Europe i naših ograna.

U ovom prvom broju objavljujemo govore predsjednika Paneuropske unije dr. Otta von Habsburga i predsjednika Hrvatske Paneuropske unije prof. dr. Mislava Ježića održane na svečanom dijelu naše skupštine, dok ćemo u idućim brojevima tiskati i pozdravne govore ostalih gostiju koji su sudjelovali u radu Druge skupštine Hrvatske Paneuropske unije.

Pozivamo i na suradnju jer ćemo samo zajedničkim radom doprinijeti da naš GLAS PANEUROPE postane zanimljiv i koristan. Prihvaćen od svakoga kome je namijenjen.

FREDI KRAMER

Uoči održavanja naše Godišnje Skupštine, 29. ožujka 1996., Predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman primio je u Predsjedničkim dvorima Predsjednika Međunarodne paneuropske unije i člana Europskog parlamenta nadvojvodu dr. Otta von Habsburga i predao mu odlikovanje - Velered kralja Zvonimira s lentom i Danicom.

DRUGA GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKE PANEUROPSKE UNIJE

U starogradskoj vijećnici u Zagrebu održana je vrlo uspješna Druga godišnja skupština HRVATSKE PANEUROPSKE UNIJE koja je imala radni i svečani karakter. Uz ugledne goste i ovaj je put u radu naše svečane skupštine sudjelovao i predsjednik PANEUROPSKE UNIJE gospodin Otto von Habsburg, kojeg je primio i predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman. Skupštinu je vodio predsjednik Hrvatske Paneuropske unije, a predsjednik Gradske skupštine prof. dr. Zdravko Tomac priredio je u Dvercima prijem za dr. Otta von Habsburga i goste iz zemlje i inozemstva. U ovom prvom broju GLASA PANEUROPE objavljujemo u cijelosti govore dvaju predsjednika, europske i hrvatske Paneuropske unije, dr. Otta von Habsburga i prof. dr. Mislava Ježića.

GOVOR DR. OTTONA VON HABSBURGA, PREDSJEDNIKA MEĐUNARODNE PANEUROPSKE UNIJE NA SKUPŠTINI HRVATSKE PANEUROPSKE UNIJE ODRŽANOJ DNE 30. 3. 1996.

Dr. Otto von Habsburg:

Sada ću vam prvo reći, što možda sasvim ne spada ovamo, ali ipak moram reći. Kada sam danas na radiju čuo da je jedan Hrvat postao i broj jedan u tenisu, onda vam mogu kazati da je to jedan lijep dan i to je važno. I mogu vam reći, ako je Goranu Ivaniševiću uspjelo da postane broj jedan u tenisu, onda će i drugim Hrvatima poći za rukom da postanu broj jedan u Europi.

Dragi prijatelji, htio bih vam ispričati dvije male priče, dvije male anegdote. Jedna od njih se odigravala u davnoj prošlosti, naime, to je anegdota o Budelhi, naravno radi se o Indiji. U Indiji se odvija rat među kneževima, rat koji je jednostavno postao nerazrješiv. I zato su kneževi odlučili da potraže savjet kod Budelha pa su pošli k njemu po savjet u pustinju da im on kaže kako bi mogli završiti ovaj rat. Budelha je tren razmišljao i onda im je rekao: vratite riječima njihov smisao.

Skupštinu je otvorio predsjednik hrvatske PANEUROPSKE UNIJE prof. dr. Mislav Ježić i pozdravio sve prisutne a posebno međunarodnu tajnicu Paneuropske unije groficu Walburgu Douglas, predsjednika Paneuropske unije Austrije Karla von Habsburg-Lothringena, predstavnike Slovačke Paneuropske unije Mazura i Ondruša, gosta iz Njemačke prof. Petera Zimmermana sa suprugom, Otta von Habsburga, Stephana Baisera, goste iz Slovenije Janeza Bučara, Demetra Bitenca sa suprugom, predstavnike Austrijske Paneuropske unije Starkmuta Hoentzsscha, Annu Grunwald, Klaru Lovassy, Istvana Ladanzice i Janosa Armasa iz Mađarske, grofa Jakova Eltza, pomoćnicu ministra za kulturu Seadetu Midžić, predstavnika Europskog pokreta Hrvatske dr. Ivu Škrabala, Lava Znidarčića iz Matice Hrvatske, zatim predstavnike ogranaka HPEU Trešćeca iz Dubrovnika, Stanka Mališu i Danijela Korlevića iz Istre, dr. Pavana iz Karlovca dr. Mihajlo Biglbauera iz Osijeka, Irenu Dobrović iz Zadra i članove predsjedništva Hrvatske paneuropske unije iz Zagreba.

Na svečanom dijelu Skupštine govorili su potpredsjednik Sabora dr. Žarko Domljan, veliki meštar družbe "Braće Hrvatskog Zmaja", dr. Juraj Kolarić, dr. Adalbert Rebić i u ime Ministarstva vanjskih poslova Nenad Borić.

A druga priča je jedan razgovor koji sam svojedobno vodio sa sada već pokojnim oficirom obavještajne službe Alexandrom Demerangeom. I on je pričao, budući da je imao prilike da se susretne praktički sa svim vodećim političarima na čitavom svijetu, da bi onda kada bi došao u njihovu sobu prvo pogledao zidove njihove sobe. I ako bi vidio da su zidovi prekriveni samo sa slikama, onda je odmah točno znao da je

to čovjek koji ga neće naročito interesirati. Međutim, ako se na zidovima nalaze zemljovidne karte, onda je to itekako važan čovjek s kojim treba razgovarati.

Dame i gospodo, u ove dvije male priče se kristaliziraju, okupljaju svi ciljevi Paneuropske unije Hrvatske. Po mom mišljenju je momentalno najveća opasnost koja prijete Hrvatskoj ona krilatica koja se sada širi svagdje po svijetu, tj. da je Hrvatska sastavni dio Balkana. A ono što se sve krije u ovoj tendenciji da se Hrvatska ugura u Balkan, odnosno sve one opasnosti koje se kriju u onim različitim koridorima, enklavama i eksklavama koje su sastavni dio zemljovida u okviru Daytonskih sporazuma, to je ono što bi si članovi Paneuropske unije točno trebali pogledati da bi mogli postupiti. I zato smatram da najvažniji naš zadatak, odnosno najvažniji zadatak Europske unije i Hrvatske kao budućega člana Europske unije nisu toliko gospodarska pitanja, no dobro i gospodarska pitanja igraju važnu ulogu jer nikada ne škodi imati novaca, ali daleko važnija su od toga pitanja vanjske sigurnosti Hrvatske. Kada su početkom ove godine Finci po prvi puta ušli u Europski parlament, onda su svi njihovi članovi, bez obzira na to kojoj su političkoj stranci pripadali, jednoglasno upravo izjavili: Ne dolazimo ovamo iz gospodarskih razloga nego zato što smo jako zainteresirani za pitanja vanjske sigurnosti. Onaj mirovni pokret koji je prije postojao i za koji smo onda kasnije saznali da je totalno bio financiran sa sovjetske strane, u okviru toga mirovnoga pokreta je jedanput neki njemački političar, koji je svojedobno bio i naš član rekao: Europa je jedini pozitivni mirovni pokret koji poznajem. Sigurnost je onaj prvi prioritet koji si svi moramo postaviti. Nemojte zaboraviti na to da rat, a svi vi ste doživjeli rat na vlastitoj koži dok je na Zapadu situacija sasvim drugačija i mnogi ne znaju što rat znači, dakle da jedan dan rata donosi sa sobom mnogo više patnji i stradanja nego što su izdaci u toku jedne čitave godine za mirovni pokret, za osiguranje mira, a to jednako tako znači da je jedan od naših najvažnijih zadataka da istinu o Hrvatskoj pronosimo po čitavom svijetu.

Htio bih se posebno osvrnuti na to što je jedan od mojih predgovornika rekao i zahvaliti mu se na tome što je ponovo počeo govoriti o toj temi. Mislim na onu izložbu koju je HPEU organizirala početkom ove godine u Europskom parlamentu. Priređujući tu izložbu i uopće kao onaj koji je bio motto te čitave ideje, duša te ideje, prof. Ježić, predlagao je od prvog časa da to bude izložba hrvatske kulture. Ja kao stari materijalista predlagao sam da stavimo naglasak na turizam, ali hvala Bogu da je prof. Ježić pobijedio sa svojim idejama, hvala Bogu da nisu slušali mene. Na taj način što je ta izložba bila posvećena kulturi u Hrvatskoj stvorili smo nove činjenice; naime mnogim ljudima, mnogim poslanicima Europskog parlamenta smo po prvi pokazali i oni su po prvi put jasno shvatili da Hrvatska nije sastavni dio Balkana i da ne može biti sastavni dio nekakve balkanske udruge.

Naglašavam to zato jer vam moram jasno i glasno reći, svi to moramo jako dobro shvatiti, da se približavamo jako teškim vremenima, i to politički opasnim vremenima. Nemojte zaboraviti jednu činjenicu: Srbija i Rusija su uvijek bili prijatelji, uvijek su surađivali bez obzira na to da li se to radilo o vremenu careva ili o vremenu kada je vladao boljševizam. Oni su bili jedna duša i jedno tijelo. I zbog toga je za Hrvatsku od najveće važnosti da dobro prosudi ono

što se tamo na sjeveru skuplja. Jedan od malog broja stvarnih demokrata u Rusiji Jegor Gajdar je nedavno rekao: Moja zemlja se ne kreće od crvenog prema ružičastom nego od crvenog prema smedem. A to je ona velika opasnost koja nama svima prijete.

Moje dame i gospodo, da bismo dobro mogli vrednovati i ocijeniti položaj u kojem se mi nalazimo, moramo uzeti u obzir jednu stvar. Ako je čovjek tako star kao što sam ja to sada, onda ima privilegiju da je sve već vidio, a isto tako i suprotnost onoga prvoga sve što sam spomenuo. Naime, hoću reći slijedeće. Svojedobno, u doba Weimarske republike, to je ona epoha u povijesti Njemačke između prvoga i drugoga svjetskog rata kada je Njemačka nastojala stvoriti demokraciju, a onda sam često posjećivao njemački Parlament Reichstag i onda sam vidio u čemu je bila najveća

opasnost: naime, komunisti su zajedno sa nacionalsocijalistima imali apsolutnu većinu u njemačkom Parlamentu i to je onda stvorilo mogućnost da nacionalsocijalizam dođe na vlast i da se desi sve ono što se desilo i na osnovu toga sam se prestrašio kada je 17. prosinca 95. u Dumi, dakle u ruskom Parlamentu, došlo do stvaranja, nakon glasanja, nakon izbora, takve situacije da su nacionalisti Ozjuganova i komunisti Žirinovskoga stvorili opet apsolutnu većinu. Znaite, vrlo je važno za političara i za politiku da ste spremni na onu najgoru mogućnost koja vam se može desiti, a da se zahvalite Bogu ako to ne nastupi. Samo tako ćete moći nešto postići, a ne računati s najboljom mogućom mogućnošću.

Imao sam jednog kolegu u Europskom parlamentu, to je bio predsjedavajući Komunističke partije Italije, vrlo pametan čovjek. Svoj posljednji govor održao je 4 dana prije svoje smrti i to baš u jednom našem odboru. Radi se naravno o Berlingueru koji nam je rekao: "Ljudi, shvatite ozbiljno ono što Rusi sada govore i rade." Moramo stvarno obratiti pažnju na ono što Rusi govore, a oni su vrlo iskreni u svojim izjavama. Radi se o onom pojmu "bliže inozemstvo". Na koncu krajeva Gračov je u Ruskoj akademiji znanosti nedavno održao govor o tome. Pod tim bližim susjedstvom, najbližim inozemstvom, Rusi podrazumijevaju sve one teritorije na kojima su se nalazili ruski vojnici na kraju drugog svjetskog rata, a to je više od polovice Europe. Tu izjavu, tu ideju moramo vrlo

ozbiljno shvatiti pogotovo u doba kada je tajna policija opet došla na vlast i to u osobi Primakova koji sada službeno imade funkciju ministra vanjskih poslova. Naime, ta ideja bližega inozemstva zapravo je nastavak one stare imperijalističke ideje koju itekako dobro poznajemo. Često puta ako upozoravamo na tu opasnost, dobivamo odgovor, da Rusija sada više nema onu moć, nema onih sredstava da provodi stvarno imperijalističku politiku. Međutim, ja bih vas htio podsjetiti na situaciju u Čečeniji i kako se bijedno ruska vojska ponaša u Čečeniji, a to je zemlja kojoj dugujemo stvarno jako mnogo. Bojim se da će među vama biti malo onih ljudi koji će se sjetiti toga što se zbivalo u Finskoj kada su ruske trupe po prvi puta upale u Finsku. Doživjele su tamo kolosalnu blamažu, međutim, dvije godine kasnije znamo točno što se desilo i mogu vam kazati da je to stara skitska politika koja se sada ponovo provodi u Rusiji.

I to je jedan argument zašto apsolutno želimo proširiti Europsku uniju, zašto želimo proširiti NATO prema Istoku kako je god to daleko moguće; što dalje dodemo na Istok s tim našim nastojanjima, s tim našim idejama, to se u većoj mjeri povećava sigurnost centra, dakle centralne Europe, zapadne Europe. To je jedan od zadataka, najvažniji zadatak naše skore budućnosti i ja vam moram kazati da stvarno moramo učiniti sve što je u našoj moći da proširimo što je moguće dalje europsku sigurnost. I to je razlog zašto moramo i požuriti s tom našom djelatnošću, što moramo taj naš zadatak što prije obaviti. Često puta ćemo onda dobiti odgovor: Pa da, način na koji se mnogi odnose, pogotovo prema Hrvatskoj, to je zapravo jedna sramota. Da, dobro, ali dozvolite mi da opet budem malo ciničan. Prisustvovao sam mnogim pregovorima o pristupu različitih zemalja Europskoj uniji. Da spomenem dva primjera kako bih ilustrirao kako tu ima različitih mogućnosti, odmah ću spomenuti zemlje: radilo se o pristupu Austrije i o pristupu Grčke. Kada je Austrijancima bilo rečeno: Ne možete još pristupiti Europskoj uniji, onda su oni to primili sa stanovitim osjećajem žalosti, napravili su žalosno lice i povukli se sa jedinom iznimkom bivšeg austrijskog ministra vanjskih poslova g. Mocka. Sasvim drugačije su postupili Grci. Ako im je bilo rečeno "ne", odnosno ako su im pokazali vrata, onda bi oni izašli na vrata, da bi ponovo ušli kroz prozor, ako bi im zatvorili prozore pred nosom, onda su se oni spustili kroz dimnjak i tako su svojom upornošću postigli da budu primljeni u Europsku uniju. Mojim hrvatskim prijateljima neću baš savjetovati da kroz dimnjak ulaze u Europsku uniju ali hoću im kazati da jedno "ne" u politici nikada ne smijete shvatiti kao definitivni odgovor, nego uvijek morate ipak nastojati dalje postizavati svoj cilj. Mogu vam kazati iz vlastitog iskustva, ako budete uporni, da ćete onda na koncu krajeva i pobijediti sa svojim idejama.

Gledajte, ja sam doživio to: kada sam postao članom Europskog parlamenta tj. u godini 1979. onda su od 52 članice vanjskopolitičkog odbora Europskoga parlamenta većina njih pozdravili i akceptirali onaj program za Europu, onu podjelu Europe koja je bila izrađena u Jalti. Samo četiri članice su bile protiv toga i nisu htjele to prihvatiti. Imali smo sreću da su ta četiri predstavnika dolazila ne samo iz četiri različite nacije, nego i iz četiri različite političke stranke. Tu je bio jedan britanski konzervativac Fergusson, zatim jedan danski liberal Hagerup, jedan francuski gauleist

židovskoga porijekla Israel i na koncu krajeva ja. Međutim, mi kao banda četvorice ostali smo uporni, borili smo se, to je bila oštra borba, trebalo nam je dvije godine dok smo to postigli, ali na kraju smo postigli jednu većinu za našu ideju, doduše samo većinu s jednim glasom, ali to je bilo dovoljno. I na osnovi toga svog iskustva, dragi prijatelji iz Hrvatske, želim vam savjetovati da zadržite svoj optimizam, nemojte gubiti vjeru u budućnost. Ništa ne smeta ako neki sitničavi ljudi tu onda kritiziraju, napadaju Hrvatsku, ako ostanete uporni, postići ćete svoj cilj. Obraćam se s jednom velikom molbom na vas prijatelji iz Hrvatske: **prema van budite uvijek jedinstveni, a možete se svadati i grditi jedni druge, to je sastavni dio demokracije, ali to obavite u vlastitoj kući, to napravite doma, a prema vani demonstrirajte uvijek solidarnost.** Gledajte, mogu vam tu kao primjer spomenuti Mađarsku. Oni svoju momentalno relativno dobru situaciju mogu zahvaliti činjenici što, hvala Bogu, niti jedan političar svoje eventualne unutarnje diskusije i raspre nije iznio van prema inozemstvu, pa sad znate, hvala Bogu, to je donekle i zahvaljujući činjenici što njihov jezik ionako nitko ne razumije. U tom smislu vam mogu možda spomenuti jedan zgodan primjer. Svi znamo da je 1945. na izborima nakon završetka Drugog svjetskog rata konzervativna stranka u Engleskoj na čelu sa Churchillom, koji je na kraju krajeva dobio drugi svjetski rat, na kraju izgubila. I onda su kratko vrijeme nakon toga dva mlada parlamentarna poslanika trebala ići u Ameriku pa ih je stari Churchill prije nego pođu na put pozvao k sebi i rekao im: Slušajte, vi sada idete na dva mjeseca u Ameriku. Nemojte zaboraviti da sada vlada socijalistička vlada u Engleskoj i da je to vlada engleskoga kralja; zatim je malo stao i rekao: Ali slušajte, kada se vratite natrag nakon ona dva mjeseca, onda računam s tim da ćete svim silama nastojati da nadoknadite to vrijeme što ste izgubili putujući po Americi i da ćete svim silama napasti na tu laburističku vladu! I dozvolite mi na kraju kao vremešnom političaru, ja sam daleko najstariji član EP, da izrazim još dvije molbe: prvo, nemojte se dati obeshrabrili bilo od koga, jedno "ne" u politici nikada ne znači definitivno "ne", uvijek ima mogućnosti, imate prijatelje na koje se može osloniti i koji će sve učiniti za vas, dakle ne smijete ni vi gubiti hrabrost i ne smijete se prestati boriti. I druga stvar, prema van pokazujte uvijek jedinstvo, nastupajte jedinstveno, kao cjelina. U svojoj vlastitoj kući se onda možete prepirati, to je sastavni dio demokracije, to je u redu, ali prema van nemojte nikada pokazati nikakvu podijeljenost. I mislite na to da je vanjska politika i sigurnosna politika Hrvatske vrlo, vrlo, važan element, najvažniji element, i na tome morate raditi. Hvala lijepa.

(Prijevod: prof. Gertruda Postl-Božić)

Prof. Bebek:

Zabvaljujem našem međunarodnom predsjedniku za dva puta ponovljen savjet, možda specifično u ovoj dvorani, ako ima neke simbolike, da trebamo pokazivati jedinstvenost.

Sada molim predsjednika HPEU dr. Mislava Ježića i prvog potpredsjednika Međunarodne paneuropske unije da nam se obrati ovom prilikom. Hvala.

**GOVOR
PROF. DR. MISLAVA
JEŽIĆA,
PREDSJEDNIKA
HRVATSKE
PANEUROPske UNIJE
NA SVEČANOM DIJELU
SKUPŠTINE HRVATSKE
PANEUROPske UNIJE
ODRŽANOJ
30. 3. 1996.**

Prof. dr. Mislav Ježić:

Poštovani gospodine predsjedniče nadvojvodo dr. Otto v. Habsburg, štovane dame i gospodo. Želio bih vam na početku reći da smo još i u tijeku ove Skupštine dobili niz pozdravnih brzojava. Dobili smo brzojave nešto prije a nešto tijekom Skupštine od predsjednika britanske Paneuropske unije g. Johna Stevensa, od člana predsjedništva Francuske paneuropske unije i člana međunarodnoga predsjedništva, to je i g. Stevens, dakle, g. Michela Habib-Delonclea. Obojica su i članovi Europskog parlamenta, zatim stigli su isto tako pozdravi od predsjednika Mađarske paneuropske unije grofa Stephana Bethlena, zatim od naših prijatelja predsjednika Švicarske paneuropske unije, zatim od gđe Ursule Schleicher, potpredsjednice Europskog parlamenta. Još bih svakako izdvojio čestitke koje smo dobili od nadbiskupa zadarskog, preuzvišenog gospodina Ivana Prende, od biskupa đakovačkoga i srijemskog mons. dr. Ćirila Kosa i od predsjednika Paneuropske unije BiH prof. Franje Topića. Također su nam se javile vrlo zaslužne članice HPEU koje su prije toga bile dugogodišnje članice Međunarodne paneuropske unije gđa Ivona Dončević i gđa Malkica Dugeč.

Nije lako naravno uzeti riječ nakon našeg međunarodnog predsjednika i sadašnje duše Međunarodnog paneuropskoga pokreta, jednoga od ljudi koji nisu samo među najstarijim zastupnicima u Europskom parlamentu nego sigurno među najuglednijim, najoštromnijim i najčestitijima. Dr. Otto v. Habsburg vodi najstariji europski pokret Paneuropsku uniju koju je osnivač Richard von Coudenhove-Kalergi osnovao još 1923. godine. Ideje te Paneuropske unije kojoj je ona ostala vjerna do danas još uvijek su intelektualni izazov

za Europljane i vrlo je malo toga zastarjelo u tih tričetvrt stoljeća. Naglasci te paneuropske ideje leže na jedinstvu Europe, potrebi da se ona ujedini i zato da ne bi bila žarište budućih ratova i zato jer predstavlja prirodnu zajednicu koju ujedinjuje zajednička kultura i baština, a Paneuropska unije se uopće zalaže za razvoj ljudske zajednice na prirodan način, na način na koji se najbolje kristaliziraju prave vrijednosti i pravi odnosi, a ne za umjetne instant tvorevine kakvih naravno u dnevno-političkom životu ima dosta. Osim toga to jedinstvo Europe vidi Paneuropska unija utemeljeno na vrijednostima europske kulture, ne opet na dnevno-političkim interesima, te vrijednosti se mogu zvati grčka mudrost, rimsko pravo, kršćanska vjera, a mogu isto tako značiti demokraciju, pravnu državu, poštovanje osobe i one to i znače. Ako su to u ovom drugom jezičnom obliku su to pojmovi koji su većini političara stalno na jeziku, danas, čini mi se, kao što je i kolega Stephan Bajer rekao, da trebamo još otkrivati Europu, da zapravo trebamo otkrivati smisao tih vrijednosti. Mnogo toga još nije postalo vrijednost koja organizira naš život i našu zajednicu. No, ako se vratimo na općenitiji i izvanjski plan možemo reći da se u tijeku povijesti Europe i paneuropskog pokreta u ovom stoljeću dogodilo mnogo promjena. Prohujala su dva svjetska rata koja su se začela na tlu Europe i nakon drugoga se ostvarilo mnogo od crnih proročanstava Kalergijevih iz 1923. godine. Prvo, što upozorava: ako se Europa ne ujedini, da će doći do još mnogo goreg rata od prvoga, i drugo, što je upozoravao da postoje jače sile u svijetu od Europe, pogotovo od bilo koje europske zemlje i da će one Europu podijeliti ako se

ona ne ujedini. Mi smo doista bili svjedoci 50 godina podijeljene Europe. Sredinom te Europe, sredinom Srednje Europe prolazila je najveća, mi možemo s aluzijama na Hrvatsku povijest reći, vojna krajina u svijetu. Najveća koncentracija vojnih potencijala u svijetu nalazila se na granici dvaju blokova koja je prolazila, ne kao što se govorilo između Zapadne i Istočne Europe, nego sredinom Srednje Europe, a ona je bila kao pojam poništena, zbrisana i maknuta s političke scene. O Srednjoj Europi nije bilo govora i ako ste pitali prosječnog građanina Zapadne ili Istočne Europe za taj pojam, on za njega gotovo više nije znao. Naravno da su znali ljudi osvješteniji i upućeniji, bolji poznavatelji povijesti i zemljopisa, ali prosječan građanin europskih zemalja za Srednju Europu nije znao. Otada su se dogodile i neke promjene koje su počele ostvarivati i pozitivne zahtjeve i pozive, pa onda ako hoćete i proročanstva Richarda von Coudenhove Kalergija. Počela se stvarati europska zajednica kao što znate redom: prvo za ugljen i čelik, pa onda za atomsku energiju i za zajedničko tržište, i one su pomalo prerasle u Europsku uniju koja polagano raste od 6 članica na 12, od 12 na 15, i među zemljama koje žele u nju ući nalazi se naravno i naša domovina. Pritom tu želju ne trebamo shvaćati kao prosjačenje, kao nešto što bismo sa stidom trebali izraziti, nego ja mislim da možemo o njoj govoriti kao o svojem usmjerenju, svojoj politici, svojem pravu da budemo članovi one prirodne kulturne zajednice kojoj, kao što svi znamo, pripadamo i mi i naši susjedi iz zemalja čiji su predstavnici ovdje danas među nama. Naravno da je pad Berlinskog zida i ono što se nakon toga događalo pokrenulo silne snage u srednjoj Europi a pokrenulo je isto tako i određene reakcije u onim dijelovima političkih snaga u svijetu kojima je podjela zapravo bila vrlo komotan način urednog vođenja svijeta. Međutim, među političkim pokretima koji su uvijek održali jasnu svijest o tome da takva neprirodna podjela ne može preživjeti, da se treba spremati za ujedinjenu Europu bio je Paneuropski pokret, bila je Međunarodna paneuropska unija koju od 1973. vodi dr. Otto v. Habsburg. On je tada pomogao da se izradi jedna deklaracija MPEU koja je svojim naglaskom na europskim vrijednostima privukla i sve nas u paneuropski pokret. Međutim, od tada su se dogodile sve one promjene u Srednjoj Europi, ona je ponovo oživjela, ponovo se oslobodila hegemonije, dakle istočna strana Srednje Europe hegemonije jedne istočnoeuropske sile, jugoistočna strana hegemonije jedne jugoistočne silice, i te promjene su trebale dobiti izraza u temeljnom dokumentu MPEU. To se dogodilo na posljednjoj Glavnoj skupštini MPEU u Strasbourgu u prosincu prošle godine. U temeljnim načelima koja su tom deklaracijom izložena nalazi se i pravo svih naroda na samoodređenje, nalazi se i potreba da se

Europska unija proširi na zemlje srednje a zatim istočne Europe, a nalazi se i jedno određenje koje omeđuje onaj politički prostor Europe koji se u doglednoj budućnosti daće sagledati, u jednom dodatku u kojem se u Deklaraciji nazivaju Rusija i Turska najbližim susjedima Europe s kojima treba njegovati odnose prijateljstva i suradnje. Odnosi prijateljstva i suradnje sa susjedima temeljno su načelo paneuropske politike, ali ovdje se u tom određenju nalazi još jedan uvid, a taj je da ima nekih zemalja, među njima je i Rusija, koje mogu biti, i ako bude sreće i dugotrajnog povoljnog razvoja, bit će u prijateljskim odnosima s ostalim prostorom Europe, ali koje ne mogu samo tako postati dio Europske unije. Naime, zamislite samo kako bi to izgledalo da Rusija postane članica Europske unije pa se ne bi znalo da li je to Rusija postala članica Europske unije ili je Europska unija postala članica Ruske federacije. Ako pogledate na zemljopisnu kartu, čak mi se čini da biste morali zaključiti ovo drugo. Takve apetite Europa ne može imati i zato je najbolje da ima susjeda i s njim njeguje što je moguće bolje odnose. Iako je sva osnovna načela skicirao u toj deklaraciji naš međunarodni predsjednik dr. Otto von Habsburg, iako se on uvijek zalagao a i cijela Međunarodna paneuropska unija se uvijek zalagala za ta načela, ipak je na samoj skupštini bilo otpora i trebalo se boriti upravo za ova načela koja sam vam sada spomenuo. Bilo je otpora čak i unutar paneuropskog pokreta od strane nekih članova najzapadnijih europskih zemalja. Na kraju je Glavna skupština, nakon vrlo iscrpne, a dijelom i burne rasprave, većinom glasova naravno prihvatila sva ta načela, ali naravno, ovo ne treba niti reći jer se to ipak nije moglo dogoditi - da ih nije prihvatila, mi bismo se pomalo osjetili kao da više nismo u Paneuropskoj uniji. Međutim, ona ta načela zastupa, to su njena temeljna načela i to je velikoj većini ljudi na kraju na toj Glavnoj skupštini bilo jasno, ona su obranjena. Međutim, ako je to jasno u Paneuropskoj uniji, u politici europskih zemalja pa i nekih europskih tijela čini se da su pojmovi često mnogo manje jasni. O tome nam govori npr. činjenica da se na kandidacionoj listi za zemlje koje bi mogle ući u Europsku uniju nalaze neke istočnoeuropske zemlje ispred nekih srednjeeuropskih zemalja poput Hrvatske, koje - vjerujem, mirno možemo reći - bolje zadovoljavaju i političke i gospodarske i ostale uvjete za ulazak u Europsku uniju. Kada se pitate je li to kriva europska politika, morate se možda i pitati da li je to uopće europska politika. Paneuropska je politika doista razvijati dobre odnose sa susjedima. Tako se gradi mir. Međutim, dobro je poznata starija politička tradicija iz škole koja je bila raširena i u Europi i izvan Europe da treba razvijati dobre odnose, ne sa susjedima, nego sa susjedima susjeda. Znaate što to naravno znači i na čiji račun takvi odnosi idu. U tom smislu takvo

UKRATKO O MLADEŽI HRVATSKE PANEUROPSKE UNIJE

Mladež Hrvatske paneuropske unije (MHPEU) od svog osnivanja promiče ideju Paneurope među hrvatskom mladeži, te bogato kulturno nasljeđe, ljepote i vrijednost

Hrvatske među europskom mladeži.

U tu svrhu MHPEU je tijekom svog rada organizirala tri skupa s međunarodnim učešćem, više tribina, te u nekoliko navrata organizirala dopremu humanitarne pomoći iz inozemstva.

Prvi skup je MHPEU organizirala u ratom razorenom Karlovcu pod nazivom "Hrvatski put u ujedinjenju Europu - kako postići najviše"

Drugi skup je bio u veljači 1995. u Zagrebu gdje je s nacionalnim organizacijama mladeži iz cijele Europe utemeljena "Međunarodna paneuropska mladež" (IPY) kao osnovica koja će sve paneuropske mladeži povezivati i ujedinjavati njihove projekte. S ponosom naglašavam da je prvu međunarodnu koordinaturu dobila MHPEU, čiji je predsjednik dr. Joško Pavan postao ujedno i prvi međunarodni koordinator. Prvi zajednički projekt IPY i MHPEU je bilo ljetno sveučilište, koje nažalost iz sigurnosnih razloga nije bilo moguće organizirati u Dubrovniku te je premješten u Murter. Jedan radni dan je održan u Kninu (24. 8. 1995.) uz nazočnost predsjednika Međunarodne PEU nadvojvodu Otta von Habsburga i uz druge ugledne goste iz zemlje i inozemstva. Time je MHPEU postala prva organizacija koja je jedan međunarodni skup organizirala u oslobođenom Zvonimirovom gradu.

U rujnu ove godine planiramo organizirati Ljetno sveučilište u Dubrovniku, na kojem će se govoriti o Hrvatskoj u europskim integracijama i uloji mladih ljudi u njima, te očekujemo veliki broj sudionika iz zemlje i inozemstva.

Želja nam je da MHPEU i dalje aktivno promiče ideje Paneurope među hrvatskom mladeži, te dostojno predstavlja Hrvatsku u Europi.

vrednovanje po kojem treba unijeti, odnosno uključiti neke istočnoeuropske zemlje prije nekih srednjoeuropskih, možda nije politika mira niti politika gradnje Europe, možda je to politika razaranja Europe. Vrlo je čudna bila odluka, oprostite da to kažem, ali kako nisam predstavnik hrvatskih vlasti mogu slobodno govoriti a da ne ide na račun hrvatske politike, čudna je bila odluka Europskoga vijeća da primi Rusiju u svoje članstvo na onoj sjednici na kojoj Hrvatsku još nije primila, i to u vrijeme dok se pustoši Čečenija, a istovremeno se naravno na drugim područjima pita za ljudska, manjinska i ostala prava. Gotovo je nevjerovatno kako cinično zvuče te odluke a čovjek se i mora pitati kakvi su to apetiti tako koncipirane Europe i kamo to vodi. Bilo je neugodnih događaja u povijesti nevladinih organizacija, tako i nama sestrinski pokret, Europski pokret Hrvatske, nije imao sreću u svojoj međunarodnoj organizaciji, duže vrijeme nisu ga tamo primili, morao se više boriti za priznanje u svojoj međunarodnoj organizaciji, i na kraju je bio primljen istovremeno - koje li ironije - sa Europskim pokretom Srbije. Dakle, takve europske politike i ideja ima. Ne govorim o tome da Srbija ne može sutradan biti članicom Europe, ne govorim o tome da istočnoeuropske zemlje ne mogu biti članice Europske unije, nego o tome da se u vrijeme kada Srbija izvodi agresiju na Hrvatsku prima istovremeno jedan njen pokret, ne u promatrače nego u članstvo kada i takav hrvatski pokret! To ne ide na dušu Hrvatskom europskom pokretu, nego Međunarodnom europskom pokretu. Dakle, postoji europska politika koja gradi Europu i postoji politika razdora, ucjena, prijateljstva sa susjedima susjeda, a protiv susjeda, koja ne gradi ni Europu ni mir. No ipak, u svojoj situaciji mi moramo držati svoje kormilo, moramo s druge strane kao nevladina organizacija pomagati gdje možemo da se Hrvatska u međunarodnim tijelima prikaže što istinitije, da se pomogne, da se spriječe otpori tamo gdje se to nekako našim snagama može pomoći. U tome je do sada pomoć Međunarodne paneuropske unije i njenog predsjednika bila neprocjenjiva i vrlo smo sretni da je zbog toga dr. Otto von Habsburg jučer i odlikovan veleredom kralja Zvonimira. Naravno, kada sam spomenuo da se nekim zemljama ne postavlja pitanje da li pustoše Čečeniju a drugima se postavljaju pitanja ljudskih prava, time naravno nisam mislio reći da izgradnja prave demokracije, vlasti koja će se uvijek temeljiti na demokratskom legitimitetu i neće si dozvoliti da ostane i vlada bez njega, nije bitan zahtjev za Hrvatsku i za svaku zemlju koja želi biti demokratska zemlja i doći u demokratsku Europu, da ljudska prava i da pitanja pravne države predstavljaju samo zahtjeve kojima se ispituje slabost Hrvatske i kojima je netko želi rušiti na koljena. Ja ne mislim da se nama takvi zahtjevi ne mogu

postavljati, jer uostalom mislim da se demokracija i pravna država ne grade zato što to netko od vas traži i zato što ste slabiji, nego mislim da su to temelji zdravlja i snage. Stoga se u zemlji u tom smislu treba truditi da se pomogne da se i poštovanje osobe i pravna država i demokracija što bolje izgrade, da se brane, da se javno brane, i da konačno onim našim ljudima koji su malo tolerantniji prema povrjedama tih vrjednota kažemo: Ne gradimo mi to radi drugih, pod pritiskom drugih, nego radi sebe. Tako ćemo biti jači i moći i druge bolje pritisnuti, naravno onda kada tražimo svoja prava. Dakle, još jednom bih rekao: vrjednute kao što su dostojanstvo osobe, kao što su demokracija i pravna država, koje stoje u temeljima europske kulturne i civilizacijske povijesti, još uvijek su vrjednute koje treba otkrivati i ostvarivati. Ne mislim da ih u zemljama koje su slavne po svojoj demokraciji također ne treba i nadalje stalno otkrivati i ostvarivati jer se one svugdje vrlo lako urušuju. I ne mislim da smo mi bili osuđivani u prvom redu zato što nismo dovoljno poštovali te vrjednute. Mogao bi čovjek to ovako okrenuti pa reći: Mi smo morali biti tako silno zločesti da su Britanci činili u sjevernoj Irskoj to što su činili jer su u jadnim katolicima vidjeli zločeste Hrvate; mogli bismo tako reći da su Francuzi imali problema s Korzikom jer su u tim čudnim Korzikancima vidjeli neke zločeste Hrvate, a da su vidjeli svoje Korzikance, Francuze, ne bi imali problema s njima! Dakle, mi smo možda zarazili sliku Europe svojom crnom slikom. Mislim da razumijete što hoću reći. Nismo mi bili osuđivani u prvom redu zbog toga kakvi su bili naši propusti, nego zbog toga kakvi su bili propusti

drugih, ali to ne znači da naše propuste smijemo braniti, nego ih moramo mi prvi, prije Haaškog suda i prije međunarodnih organizacija, liječiti u ovoj zemlji i dati primjer pravne države. Opet, to ne znači, kada se mijenja politika Haaškoga suda i kada se počinje sugerirati da je bilo zločina jednako na svim stranama, da je to netendenciozna, objektivna, uzorna pravna procedura, ali to što ona nije uzorna i što u njoj ima političkih poruka, pa i neistinitih političkih poruka, naročito u smislu proporcija koje su sasvim drugačije u istini od onog što bi se moglo iz takvih signala očitati, jer je potpuno jasno tko je u ovom ratu bio agresor a tko žrtva, bez obzira na to, opet mi u svojoj zemlji moramo čuvati pravo, pravnu državu, demokraciju, i zapravo time onemogućiti drugima da nas o tome poučavaju. Otkrivati te vrjednute, otkrivati europske vrjednute, otkrivati Europu i otkrivati i Hrvatsku i nama i Europi - to su velike zadaće i za HPEU, ali to su zadaće koje moramo prihvaćati i u budućem razdoblju i prema svojim snagama učiniti najviše što možemo. Hvala.

SIEMENS

Izdaje: HRVATSKA PANEUROPSKA UNIJA • Zagreb, Jurišićeva 1a • Uređuje redakcijski kolegij: Božica Barišić, Fredi Kramer, prof. Ivančica Liszt, prof. Nevenka Nekić • Uredništvo: Zagreb, Jurišićeva 1a, telefoni: 385-1-276-048, 276-067 • Fax: 385-1-276-425 • Tisak: A4